

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. D. Magistri Petri Lombardi Novariensis Episcopi
Parisiensis. Sententiarvm Libri IV. quibus vniuersæ
Theologiæ summa continetur**

Petrus <Lombardus>

Mogvntiæ, 1632

De sacramento altaris. Quod huius sacramenti in veteri testamento figura
præceßit & baptismi. A

urn:nbn:de:hbz:466:1-38829

*De conf. dist.
5. cap. Nouis-
sime.*

*Aug. cap. 13.
non longe à
princip. con-
tra epist. 7.
Parmenian.
Tom. 7.*

tutis venire in hominem. Hoc sacramentum tan-
tum à ieiunis accipi, & ieiunis tradi debet, sicut &
baptismus, nisi aliter cogat necessitas. Nec debet
iterari, sicut nec baptismus, vel ordo. Nulli enim
sacramento facienda est iniuria: quod fieri puta-
tur, quando non iterandum iteratur. Sed vtrum
aliqua vel nulla iterari possint, quæstio est. Nã de
baptismo & ordine, quod non debeant iterari, a-
perre Aug. dicit. Vtrumq; sacramentum est, & qua-
dam consecratione datur, illud quidem cum ba-
ptizatur, illud vero cum ordinatur. Ideoque in ec-
clesia catholica vtrumq; nõ licet iterari, quia neu-
tri facienda est iniuria: quod indubitanter etiam
de confirmatione tenendũ est. De alijs vero virũ
iterari valeant vel debeant, postea differemus.

DE SACRAMENTO ALTARIS ET
eucharistia.

DISTINCT. VIII.

Post sacramentum baptismi & confirmationis
sequitur Eucharistiæ sacramentum. Per bap-
tismum mundamur, per eucharistiam in bono con-
summamur. Baptismus æstus vitiorum extinguit,
eucharistia spiritualiter reficit. Vnde excellenter
eucharistia dicitur, id est, bona gratia: quia in hoc
sacramento non modo est augmentum virtutis
& gratiæ, sed ille totus sumitur, qui est fons & ori-
go totius gratiæ. Cuius figura præcessit, quando
manna pluit Deus patribus in deserto, qui quoti-
diano cœli pascebantur alimento. Vnde, Panem
Angelorum manducauit homo. Sed tunc qui pa-
nem illum manducauerunt mortui sunt, iste ve-
ro panis viuus, qui de cœlo descēdit, vitam mun-
do tribuit. Manna illud de cœlo: hoc super cœ-
lum. Illud vermibus scatebat in diem alterum re-
seruatũ: hoc ab omni corruptione alienum. Qui-
cumq; religiose gustauerit, corruptionem non vi-
debit: Illud datũ fuit antiquis post transitũ maris
rubri:

*Amb. c. 8. in
fine lib. de
eis qui ini-
tiantur my-
steriis.*

Exod. 16.

Psal. 77.

Ioan. 6. d

*Ibid. c. 9. in
principio.*

Exod 16. d

rubri: vbi submersis Ægyptiis liberati sunt Hebræi. Ita hoc cœleste manna: non nisi renatis præstari debet. Panis ille corporalis populum antiquum ad terrâ promissionis per desertum eduxit. Hęc esca cœlestis fideles huius seculi per desertum transeuntes in cœlû subuehit. Vnde rectè viaticum appellatur: quia in via nos reficiens, vsq; in patriam deducit. Sicut ergo in mari rubro figura baptismi præcessit, ita in manna significatio Domini corporis. Hęc duo sacramenta demonstrata sunt, vbi de latere Christi sanguis, & aqua profluxerunt: quia Christus per sanguinem redemptionis, & aquam ablutionis nos redimere venit à diabolo, & à peccato: sicut Israelitas per sanguinem agni paschalis ab exterminatore, & per aquam maris rubri ab Ægyptiis liberauit. Huius etiam sacramentum Melchisedech ostendit, vbi panem & vinum Abraham obtulit. Vnde vt ait Ambr. intelligi datur anteriora esse sacramenta Christianorum, quam Iudæorum.

De institutione sacramenti.

B

Hic etiam alia consideranda occurrunt quatuor, scilicet sacramentum, institutio, forma, & res. Sacramentum dominus instituit, quando post typicum agnum corpus & sanguinem suum discipulis in cœna porrexit. Vnde Eusebius Emisenus. Quia corpus assumptum ablaturus erat ab oculis, & illaturus syderibus, necesse erat vt die cœnæ, sacramentum nobis corporis & sanguinis consecraret: vt coleretur iugiter per mysterium, quod semel offerebatur in precium.

De forma.

C

Forma verò est, quam ipse ibidem edidit dicens, Hoc est corpus meum: & post, Hic est sanguis meus. Cum n. hęc verba proferuntur, cōuersio fit panis & vini in substantiam corporis & sanguinis Christi: reliqua ad laudem Dei dicuntur. Vnde Ambr.

Ser-

Ioan. 19. f

Exod. 12. b
Genes. 14. d
De sacra-
mentis lib.
4 cap. 3. in
princ in to. 4

Matth. 26. e

Euseb. hom.
5. de Pascha.
ad princ.

Matth. 26. e